

Costel STANCU

Poetul Costel Stancu s-a născut în ziua de 2 mai 1970 în Vânju-Mare, un orașel din județul Mehedinți. La șase luni de la naștere, părinții lui s-au stabilit în Reșița. În capitala județului Caraș-Severin a urmat școala primară, apoi liceul, după care a urmat Școala de Subofițeri de Poliție „Vasile Lascăr” din Câmpina, pe care a absolvit-o în anul 1993. Costel Stancu a lucrat, douăzeci și cinci de ani, în cadrul Inspectoratului Județean de Poliție Caraș-Severin, Serviciul Criminalistic. Din anul 2018, este pensionar.

Membru al Cenaclului Literar „Semenicul”, din Reșița, din 1987. Membru D9; Membru al Uniunii Scriitorilor din România, Filiala Timișoara, din 2008.

A debutat cu poezie în revista „Semenicul”, din Reșița în 1988. În anii 1988-1994 a câștigat mai multe premii literare. A debutat editorial în anul 1995 cu volumul de poezie „Terapia căderii în gol”, Editura Hestia, Timișoara, pentru care i-a fost acordat „Premiul pentru debut”, din partea Filialei Timișoara a Uniunii Scriitorilor. Autorul a refuzat acest premiu din motive personale.

Reviste: A publicat, de-a lungul timpului, în majoritatea revistelor literare din țară: „Lucea-fărul”, „România Literară”, „Contrapunct”, „Dacia Literară”, „Convorbiri Literare”, „Poesis”, „Arca”, „Orizont”, „Ramuri”, „Dunărea de Jos”, „Contrafort”, „Confluente”, „Interferențe”, „Vatra”, „Steaua”, „Versus”, „Orient latin”, „Provincia Corvina”, „Ateneu”, „Cafeneaua lite-rară”, „Nord literar”, „Poesia”, „Oglinda literară”, „Argeș”, „Reflex”, „Epigrama”, „Actualitatea literară”, „Reșița literară”.

Cărți de poezie: „Terapia căderii în gol”, Editura Hestia, Timișoara, 1995; „Dominic sau despre imitația umbrei”, Editura Hestia, Timișoara, 1995; „Măștile solitudinii”, Editura Ma-rineasa, Timișoara, 1997. „Golurile din pîine”, Editura Marineasa, Timișoara, 1998; „Fluturele cu o singură aripă”, Editura Timpul, Reșița, 2000; „Arta imaginației”, antologie, Editura Vinea, București, 2001; „Cîntarul de apă”, Editura Marineasa, Timișoara, 2002; „Vînătoarea promisă”, Editura Marineasa, Timișoara, 2003; „Ieșirea din peșteră”, Editura Marineasa, Timișoara, 2005; „Înghițitorul de creioane”, Editura Tim, Reșița, 2009; „Evoluți@ umană”, epigrame, Editura Tim, Reșița, 2009; „Risipitorul de hîrtie”, Editura Tim, Reșița, 2015; „Ochiul din palmă”, antologie, Editura

Mirador, Arad, 2017; „*Hoțul de ferestre*”, Editura Mirador, Arad, 2019; „*La therapie de la chute dans le vide*”, (traduit par Amalia Achard), Editions Stellamaris, Brest, France, 2019.

Volume colective: „*Orașul cu poeți*”, Editura Timpul, Reșița, 1994; „*Casa faunului*”, Editura Hestia, Timișoara, 1995; „*Antologie tabăra Oravița*”, Editura Mirador, Arad, 2004; „*Drumul către Piatra Scrisă*”, Editura Marineasa, Timișoara, 2006; „*Iz novije rumunske poezije*”, Editura FondEuropa, Novi Sad, 2009 „*Cînd pleca odată, la război, un om ...*” (antologie de epigrame), Editura Măiastra, Tg. Jiu, 2010; „*Antologia de catrene și epigrame editată de site-ul agonias.ro*”, Editura Edo, București, 2009; „*20 rEvoluție*”, Editura Brumar, Timișoara, 2010; „*Bijuterii din Piața Abundenței*”, Editura Brumar, Timișoara, 2011; „*Mai am un singur doors*”, Editura Bluementhal, București, 2011; „*Orașul cu poeți 2*”, Editura Tim, Reșița, 2011; „*Antologia Convorbiri literare*”, Iași, 2011; „*Poeți din Banat*”, Editura Brumar, Timișoara, 2011; „*20+1*”, antologie, Editura Dacia XXI, Cluj-Napoca, 2011; „*Antologia poezilor din Banat*”, Editura Brumar, Timișoara, 2011; „*Poezia 2019*”, Editura Grinta, Cluj-Napoca, 2019; „*Roșu declarativ*”, Editura ArtCreativ, București, 2019; „*Paradisul iubirii*”, Editura eCreator, Baia-Mare, 2019; „*Flori(i)le poeziei*”, Editura eCreator, Baia-Mare, 2019; „*Daruri divine*”, traducere în limba albaneză de Baki Ymeri, Amanda Edit Verlag, București, 2020; „*Ontos, eros, thanatos*”, Editura Mirador, Arad, 2020.

Referințe critice în: „*Dicționarul scriitorilor din Caraș Severin*”, Editura Timpul, Reșița, 1998; Alexandru Ruja, „*Parte din întreg II*”, Editura Excelsior, Timișoara, 1998; Gheorghe Secheșan, „*Limbaje literare (Jurnalism cultural) și Antropologie literară (Carte de iubire) II*”, Editura Universității de Vest, Timișoara, 2006; Constantin Buiciuc – „*Oglinda lui Narcis*”, Editura Marineasa, Timișoara, 2009; Adrian Mateescu, „*Dicționar bibliografic de literatură română (1944-2000)*”, Editura Universitaria, Craiova, 2016, vol. VI; Cornel Ungureanu, „*Literatura Banatului*”, Editura Brumar, Timișoara, 2015; Gheorghe Jurma, „*Reșița literară*”, Editura Tim, Reșița, 2016; Rodica Pospai Păvălan, „*Oameni și cărți din Piemontul Bălăciței*”, Editura Scrisul Românesc, Craiova, 2019.

În diferite reviste culturale, periodice, au fost publicate cronici și referințe critice semnate de: Robert Șerban, Simona Constantinovici, Ion Chichere, Iulian Boldea, Gheorghe Mocuța, Adrian Alui Gheorghe, Ștefan Augustin Doinaș, Nicolae Coande, Ionel Bota, Ion Beldeanu, Geo Vasile, Eugen Evu, Ioan Evu, Remus Valeriu Giorgioni, Maria Bologa, Călin Chincea, GrațIELA Benga, Gheorghe Secheșan, Gheorghe Jurma, Aurelian Titu Dumitrescu, Constantin Buiciuc, Maria Nițu, Victor Sterom, Al Florin Țene, Valeria Manta-Tăicuțu, Ion Pachiea Tatomirescu, Mihai Posada, Liliana Rus, Vasile Dan, Maria Bologa, Raluca Faraon, Domnica Pop, Liviu Antonesei, Mircea A. Diaconu, Dan Silviu Boerescu, Ion Roșioru, Ică Sălișteanu, Ionuț Caragea, Marian Odangiu, Alexandru Vakulovski, Daniel Luca, Daniel Marian, Daniel Mariș, Florin Caragiu și Liliana Rus.

Extrase din referințele critice

„Doar faptul că nu am avut cum să citesc absolut toate cărțile de debut în poezie apărute în 1995, mă împiedică să declar sus și tare **Terapia căderii în gol**, (Editura

Hestia, Timișoara), ca fiind cea mai reușită ieșire la rampă a anului trecut. Afirm doar sus: Costel Stancu, autorul volumului, este unul dintre cei mai buni poeți de care se bucură literatura română a acestui sfârșit de secol. Sună hard, dar asta e... Seducător și acaparant prin rafinamentul scriiturii și prin imaginile/parabole care îi reușesc fără nici un efort, Costel Stancu, la numai 25 de ani, este un talent uluitor. (**Robert Șerban**, *Orizont*, nr. 1, 24 ianuarie 1996)

„De fapt, întreaga carte este o febrilă căutare de sine, atât în propria ființă cât și în ființa iubită. Eșecul iubirii aproape lui, cum și golul existențial sunt de fapt motivele care îl conduc pe poet înspre căutarea Divinității ca posibilitate de echilibru și împlinire a ființei. El spune: „materia e rece, vârtejul aduce aproape/ duhul sfânt – un cuib de pasăre rară călătorind peste ape”. Imaterialitatea Divinității nu îl mai sperie: „nu te arăți, dar întorcând pietrele/ de pe fața ascunsă a fiecăruia îmi vorbește un înger”. Fără a fi un poet mistic cu deschideri vizionare, fără o tensiune a devoțiunii, Costel Stancu își definește liric ipostaza actuală: „ noi doi pe cer, dintr-odată imenși/ - om și sfânt alergând unul spre celălalt”. Dominat de inteligență, cu un extrem de fin simț al cuvântului, cu un ton mai degrabă subtil decât declamativ, poetul reșițean Costel Stancu se dorește- și este- un poet original: „ el se deosebește de ceilalți tocmai fiindcă nu-i poate imita”. (**Ion Chichere**, *Poesis*, nr. 100, 1998)

„Un poet care își controlează atent gesturile, punându-și în scenă fragmentele de viață cu o știință și o conștiință a textului bine asimilate este Costel Stancu, poet aflat la a patra carte, pare-mi-se, însă într-o ascensiune sigură, demnă de urmărit. Poetul reușește să transmită o mulțime de stări, contrare uneori, în același text printr-o structurare fragmentară a poemului, care, ca și viața, este incongruent dar memorabil... Mai apropiat de moderni decât de postmoderni, dornic să spună și nu cum să spună, Costel Stancu e un poet care trăiește cu voluptate textul și implicit viața. Cu o formulă lirică în construcție în care îmbină colajul cu fragmente din realitate și aluziile livrești bine asimilate, Costel Stancu incită la lectură și convinge.” (**Adrian Alui Gheorghe**, *Convorbiri Literare*, nr. 9 (45), septembrie 1999)

„Antenele sensibile ale acestei poezii prind, de fapt, vești și eufonii din eter. Transcendentul constituie o obsesie aproape permanentă a lui Costel Stancu. Vecinătatea primejdioasă a realității noastre cu un dincolo, care respiră tocmai prin inserțiile ei, provoacă la el un fel de „febră ce-rească”, dacă pot spune așa: „Un greier cîntă apropiind pămîntul de cer”. Autorul se numără prin-tre tinerii noștri scriitori care confirmă poezia ca frontieră spirituală între aceste două lumi: le desparte/micșorează distanța dintre ele? Îmbujorate, rușinîndu-se parcă de cutezanța lor, cuvintele poetului liric se izbesc de propria lor prezumție de a sluji cu aceeași fidelitate realul și imaginarul. Există oare o altă formulă a sentimentului sacru în poezie? Nu mă îndoiesc că da. În orice caz, aceasta pe care o practică tînărul Costel Stancu mi se pare memorabilă. Oriunde mi-aș opri privirea de cititor, criticul din mine simte nevoia să citeze copios, și trebuie să fac un real efort ca să mă pot opri la un anumit text.” (**Ștefan Augustin Doinaș**, *Cronica Română*, 28 februarie 2000)

„Cred că reșițeanul Costel Stancu face notă aparte în peisajul liric al generației de care aparține. Noul volum care reunește, după precizarea autorului, texte din perioada 1990 – 2000, constituie un argument în acest sens și o primă încercare a sa de a-și defini singularitatea. Cineva îl plasa în ceea ce numea aripa „romantică” a postmodernismului și se pare că nu greșea, pentru că C. Stancu nu se lasă dus de val și își construiește cu grijă, și exigență discursul în care tonalitățile grave formează structura esențială a acestuia. Poetul își disecă obsesiile fără menajamente (și fără a eșua în umor gratuit) și aplică același procedeu și realului. Prin acest volum, **Arta imaginației**, apărut la Editura Vinea, unitar și echilibrat, Costel Stancu convinge și mai mult că numele său trebuie luat în calcul fără prejudecăți atunci când vine vorba de evaluări critice și de alcătuirea unor clasamente de promoție.” (Ion Beldeanu, Bucovina Literară, nr. 6(136), iunie 2002).

„Arta imaginației este nu numai creativitatea ludică a copilului cu toată mitologia și angelismul aferent, ci și interiorizarea unor lumi paralele în care poetul aspiră să se autocunoască prin autonarație și culegere de mesaje apte să refacă circuitele comunicării. Costel Stancu impro-vizează, scrie și rescrie ca și cum ar respira, prozopoemele ieșirii din impas, din fundătura florilor singurătății, al căror enunț îl denunță energic în calitate de personaj al năzuitei tranzitivități: „scriu nesățios a crea = a distruge/în acest joc eu nu sunt decât un simplu personaj ce caută/o ieșire din sine prin chiar propria-i înțelegere”... Un perpetuum-mobile al imaginarului, în contra realului părăsit de Dumnezeu și de îngerii copilăriei, invadat de eroare, gol și spirala morții, scrie Costel Stancu, chiar cu riscul vieții, ca orice poet autentic pentru care instinctul de conservare este cea din urmă grijă.” (Geo Vasile, Contemporanul, nr. 28 (597), 11 iulie 2002)

„Poezia și viața, dragostea și moartea sunt un singur tot, iar textul le dezvăluie persona-lizat, prin șiruri de dublete care sunt totodată repere ale unei meditații filozofice, Cerul și pământul, sus și jos, aici și dincolo, golul și plinul sunt câteva perechi de contrarii cărora li se caută un pod, un echilibru, o identificare în genul graficii lui Escher, unde păsările și peștii trec dintr-un gen în altul. Prin aceste permanente dedublări, Costel Stancu înscrie o formulă și un spațiu privilegiat în poezia românească. Elementele citate dau la iveală câteva obsesii, din ce în ce mai apăsate, de la o carte la alta, între care aceea a morții ocupă prim-planul.” (Gheorghe Jurma, fragment din postfața cărții, „Înghițitorul de creioane”, 2009.

„Cea mai recentă carte a lui Costel Stancu, Risipitorul de hîrtie, (2015), ea singură poate da seama de calitatea și specificul poeziei lui. Volumul se deschide cu o Ars poetica ce privilegiază percepția deja cunoscută asupra literaturii înseși, cea cumva textualistă: poezia e un corp textual confruntat cu oglinda (pagina albă) sau cu, prin simetrie, mormîntul (gol, alb). Nu viața trăită a poetului e substanța lirică, ci însuși actul scrierii unui text: „Stăm la masă cu creioane în mâini./ Dumnezeu așază între noi o foaie/ de hîrtie. Sîntem mai nedumeriți/ decât după alungarea din Rai./ Nu știm dacă e dar ori pedeapsă./ Albul e rece, neutru. Tu privești în el/ ca într-o oglindă, eu ca într-un mormînt./ Așteptăm. Încordarea crește. Deodată,/ tu spargi oglinda, eu deschid

mormîntul./ Dumnezeu întoarce foaia de hîrtie/ pe cealaltă parte.” (p. 6). Viața fiecăruia e, pe cale de consecință, un text („trăiești ce ți-e scris”, se și spune) scris de însuși Dumnezeu. „Cuvîntul” e o daltă în mîna Lui, iar viața poetului o piatră ce va fi dăltuită. Se înlătură din ea, prin actul creației divine, ceea ce e inutil, iar ceea ce rămîne e... moartea: „Umblu prin lume. Năucit ca/ primul om cînd și-a văzut umbra.// Unde să mă caut? Cuvîntul e/ unealta cu care Dumnezeu/ cioplește în mine să înlătore/ partea necunoscută.// Ce îmi rămîne/ e moartea.// Moartea mea/ mai harnică/ decît un mușuroi de furnici!” (p. 9). (**Vasile Dan**, Arca, nr. 7-8-9/2016)

„Vocația autoscopiei, retragerea în contururile conștiinței e un topos dominant în poemele lui Costel Stancu, presimțirea destinului desenînd versuri cu arhitectură suplă, adevărate metafore ale evaziunii refuzate: „ mor pipăindu-mi conturul/ interiorul mă respinge/ cum aruncă marea pe țărm înecații/ desenînd în palma fiecăruia/ ochi nas gură// mor în afara ta moarte/ în timp ce înlăuntrul tău mă nasc// și nu mi-e ușor să înțeleg graba aceasta...” Luciditatea e sursa expresivității acestor versuri, alimentînd tensiunea ce revalorizează echilibrul dintre afectivitatea memoriei și norma stringentă a referențialității.” (**Iulian Boldea**, Vatra, nr. 3, 1998)

„Până la apariția antologiei Ochiul din palmă (2017), poezia lui Costel Stancu a fost comentată, nu consecvent și nici constant, de nume importante ale literaturii române de azi: Ștefan Aug. Doinaș, Adrian Alui Gheorghe, Robert Șerban, Gheorghe Mocuța, Dan Silviu Boerescu, Alexandru Ruja, Ion Chichere, Vasile Dan, Ionel Bota etc. Primul său volum, Terapia căderii în gol, apărut în 1995, era considerat de Robert Șerban „un debut dinamic”. În Golurile din pîine (1998), Ion Chichere îl vedea pe autor ca pe „un Crist cu mâinile la ochi”, iar Ștefan Aug. Doinaș vorbea, prin 2000, în Cronica română, despre lirismul metafizic memorabil al scriitorului reșițean. Abia ampla culegere din 2017, care cuprinde o selecție riguroasă din toate cele unsprezece volume care au precedat-o, a atras definitiv atenția asupra unui poet total aparte, neobișnuit de expresiv, una dintre cele mai semnificative și originale voci ale poeziei contemporane.” (**Marian Odangiu**, Orizont, 2019)

„Poetul reșițean Costel Stancu, după un „debut dinamic” (Robert Șerban) în 1995, înfruntînd apoi polemicile stîrnite prin gestul frondist de refuzare a premiului de debut al Uniunii Scriitorilor în 1995 – an marcat de autor prin volumele **Terapia căderii în gol**, și **Dominic** sau despre imitația umbrei, și-a continuat parcursul liric discret, cu plachete inedite, temeinice și două antologii. Sunt volume fără teribilisme, cu o măsură a bunului simț poetic, cu originalitatea unei personalități fruste, nealterată în autenticitate și franchețe de cosmeticizările gloriei mondene. A rămas fidel Reșiței, în ciuda notorietății sale dincolo de provincie – prin recunoașterea valorii de către elita breslei, dovadă că prima antologie **Arta imaginației** 2002, a apărut la București, la Editura Vinea – specializată în promovarea poeziei tinere moderne. Următoarea antologie, a apărut peste 15 ani, **Ochiul din palmă**, 2017, Editura Mirador, Arad, la 45 plus, o vîrstă a „ingeniosului bine temperat”.

Solidar cu trupa cenaclului „Semenicul”, înavuțit printr-o prietenie de viață și poezie cu poetul, și el de calibru greu, Ion Chichere – Castor și Polux ai Reșiței, Costel Stancu este unicornul singuratic din provincie ce refuză „vârtelnița nimicului” din orașele mari, ori a Capitalei care l-ar fi propulsat sigur în avanscena poeziei, dar care la fel de sigur i-ar fi răpit libertatea și boema.”(Maria Nițu, Arca, nr. 2/2020

„Costel Stancu nu folosește gesticulația retorică atunci când caută definiții pentru poet, această „Sferă rostogolită până la înstrăinarea de/ propria-i formă” (pag. 13), această „albină/ pe floarea de hârtie de la poarta Raiului” sau, și mai bine, acest martir în fața căruia și „Călăul ezită, speriat de perfecțiunea/ greșelii mele” (pag. 17). [...]

Când pune la un loc motivul peșterii și motivul oglinzii, Costel Stancu alege, de fapt, să-și redimensioneze universul, să-l facă locuibil, - azil pentru visuri, pentru elanuri la care nu poți renunța decât murind/ reînviind: „Îmi spui că nu mă iubești. E ca și/ cum Dumnezeu ar despărți, pentru/ totdeauna, apa de pești. Nu lași loc/ de tocmeală. Încerc să îți scriu,/ mă înțep în deget, dar nu curge/ nici un strop de cerneală. Sunt trist și/ aş vrea să mor. Când mor, tu acoperi/ gura peșterii cu o oglindă întoarsă cu fața/ spre interior. În ea îmi revăd viața,/ imagine după imagine, ca într-un carusel. Oglinzile, ah, oglinzile!/ Aziluri pentru ochii în care/ nu mai privește nimeni, defel!” (pag.86).

Între dragoste și moarte, spune Costel Stancu, stă doar timpul cerșind/ risipind pururi îndurare și milostenie: „Dragostea nu alege. Ea pîndește clipa./ Mă îndrept netulburat înspre moarte/ și cineva îmi strecoară o pietricică/ în pantof. Grăbește-te,/ timpul e un cerșetor cu buzunarele găurite!” (pag. 57). Lipsa dragostei, trădarea ei provoacă mișcări cataclismice, un dezmaț al furiei, o degringoladă semantică de pe urma căroră câștigă întotdeauna poemul: „După ce mi-ai spus că nu mă iubești,/ l-am înjurat pe Dumnezeu ca pe ultimul argat,/ am spart ferestrele, am jupuit pereții pînă la sînge,/ am dăruit vaza de cristal cerșetorului din fața porții,/ am plîns, și-am dat foc la fotografii, am alungat/ cîinele cu lanț cu tot, am golit fîntîna, am tăiat pomul/ din mijlocul grădinii, am călcat pe cap șarpele casei,/ am eliberat licuricii din cutia poștală, mi-am/ anulat tentativele de sinucidere, mi-am iscălit/ testamentul în alb, am încropit – în grabă – acest poem,/ și, liniștit, am coborît în pivniță, să beau pînă mor./ Dar vinul se făcuse apă” (pag. 105).” (Valeria MANTA TĂICUȚU, cronică la volumul „Hoțul de ferestre”, Acolada, nr. 3, 2020)

„Placheta de versuri **Dominic** sau **Despre imitația umbrei** de (Costel Stancu, a doua apariție editorială a sa (Editura Hestia, Timișoara, 1995) este despre incertitudini, neliniști, cău-tarea sinelui. Numele „**Dominic**” provine din romanul-italicul târziu „**Dominicus**”, ce înseamnă „**aparținând lui Dumnezeu**” sau „**aparținând Stăpânului**”. [...]

Incertitudinile, nesiguranța își au rădăcinile în păcatul originar și în sentimentul de din-colo de veacuri de vină („întâia naștere utopia - magii veniți cu daruri strigă la porți / apoi se face liniște, viclenia șarpelui a ispitit luna”; „oare cât îmi vei mai arăta acest măr vinovat de nașterea mea?”).

Pe de altă parte, ia ființă o altă relație dilematică, cea dintre poet și personaj, care devine, încetul cu încetul, intersanjabilă („în față peretele în care arunc bucăți de hârtie

mototolită / unde scriu nesățios a crea = a distruge / în acest joc eu nu sunt decât un simplu personaj ce caută / o ieșire din sine prin chiar propria-i înțelegere”).

Această relație este o manifestare de revoltă împotriva unei ordini prestabilite, a unei certitudini, fiind preferată îndoiala, căutarea unor răspunsuri nefiind sinonimă cu aflarea lor.

Și totuși, dincolo de rațiune, de logică, există candoarea și puritatea copilăriei, ca o contrapondere inefabilă, izvor, mai apoi, al credinței omului matur („e noapte trimite un copil să-ți aducă luna / și el se va bucura mă îndeamnă dominie cu sfială”).

Poezia lui Costel Stancu este profundă încă de la începuturi, este una a întrebărilor, răspunsurile urmând a fi date de fiecare cititor în parte, nefiind posibile unele universal valabile.”

(Daniel Luca, Bocșa culturală, an 20, nr. 4 (107)/2019, p. 27)

„Pierderea copilăriei atrage după sine pierderea inocenței, apariția trădării, primele victime fiind jucăriile pericolul venind nu din exterior, cum ar părea la un moment dat, ci din interior („am plecat singur în cele patru vânturi am călătorit / am iubit am trădat păpușa surorii mele încă / așteaptă în cutia ei de carton”).

Liniștea e tulburată de apariția neașteptată a femeii, iubirea fiind semn al maturizării („Nu aștept nimic. Vii tu / femeie înșelătoare ca luna pe cer ziua”). Iubirea are efecte devastatoare asupra sufletului, fiind un adevărat cotropitor, rezistența în fața sa fiind pur și simplu inutilă („Când iubesc sînt luat ostatic / de inima mea”; „Inima mea nu negociază când iubește. / Doar tace. Tăcerea ei e albă ca făina”).[...]

Beția reprezintă un gest de rebeliune, de neacceptare a ordinii firești („Beu / până scîrție / poarta Raiului”), precum și căutarea cu osîrdie a singurătății („Foaia albă de hîrtie nu e ea însăși / o singurătate cu două fețe?”), foaie de hîrtie care abia așteaptă a fi scrisă, poeziilor revenindu-le rolul de cronicar, de a consemna spre nemurire cele trăite, un rol incomod, dar necesar și acceptat cu bună știință („trece pe stradă poetul nu-1 huiduiți ce vină are el / că v-ați vîndut cail înaintea de a le crește aripile”; „viața lui - un pește ce se întoarce mereu în locul unde a fost pescuit”).

Poezia lui Costel Stancu este subversivă, se insinuează în liniște pe lângă cititor și, când acesta nu e atent, îl încolăcește precum boa constrictor, iar dezmeticirea-i va fi prea târzie.” (Daniel Luca, Raftul de la colț (III), Editura Castrum de Thymes, Giroc, 2020)

Extrase din operă

* * *

costel stancu intră liniștit în oraș convins că omul
e ceva mai mult decât o găselniță a lui Dumnezeu
ar dori să uite tot însă memoria lui seamănă cu
o groapă ce se adîncește pe măsură ce vrei să ieși din ea
și astfel nu poate fi fericit degeaba îl iubiți îl urîți
voi o sută de femei alungate cu pietre
zadarnic căutați la picioarele sale iertarea el trece mai departe

găsind în dreptul fotografului același ins fără
o față anume (își va aminti
tîrziu mișcările lui prevestitoare de rău)
el se deosebește de ceilalți tocmai fiindcă nu-i poate imita
știe că nu există sfîrsit și trebuie mimat unul
trebuie găsit un joc dacă joc poate fi acesta unde
moartea e trișorul pe care îl prinzi
dar de fiecare dată el îți arată mîinile goale.

* * *

între cruce și cel ce o poartă nu mai e loc pentru altceva
ce să aleg cînd luna și soarele
se nasc una din alta ca apoi să se caute?
poate dorința ta de a trece neobservat prin lume cu
părul frînt peste măslinul care ne va prăda mîinile dimineața
e-atîta liniște că ființa tresare 'amintindu-și de neființă
doar eu plîng peste crucea desfăcută în iarbă
și nu-mi amintesc nici cuie nici mîini
te-am așteptat pînă cînd timpul și-a devenit sieși inegalabil pe
urmă luminile s-au făcut umbre întinzîndu-se pe fereastră o
jale mare a cuprins clopotele îngropate sub casă fără
să știe ochiul e hrana păsării fața vîrtej în care
pana a stat nemișcată o dipă dacă vine
ploaia și spală drumul golgotei mă ierți?

* * *

o mîină se apropie de tine pe nesimțite și tresari
tu ai iubit lucrurile palpabile altele te-ar fi speriat
acum ce fericire să arunci un pumn de cuie între
umerii crucii și totul ssă-ți pară schimbat
cînd eu plîng tu plîngi el plînge
ce motivație mai are victoria?
Și împotriva cui cântă greierii? uneori
îți amintești eroarea - șarpele casei viclenia celui
ce știe că se va naște rege apoi vine noaptea și luna
se tulbură ca vinul îndoit cu apă un vis cu fluturi așezați pe rîu
sau o vrajă neînțeleasă a minții e totul și iarăși
degetele alcătuiesc o formă ciudată un gol perceptibil
deasupra ta într-p sublimă disperare
ochii păsării

simulează

înecul

* * *

așa cum stau mîna mea nu ridică obiectele ci le năruie
un joc princiar cu moartea
frica eului conștient de sine o simt
resemnarea de a trăi legat de umbră
ca un sclav de durerea lumii
ce trist cînd descoperi că
tocmai omul își lipsește sieși pentru a fi desăvîrșit
o nemișcare ciudată
s-a liniștit marea parcă deasupra ei s-ar pieptăna o femeie
sîngele și un ochi de pește în crucea vîntului
atît îmi mai amintesc

* * *

cît de nebun trebuie să fii să îți aștepți moartea
și cît de fericit să o primești
avînd în față hîrtia albă
plaja pe care lunecă oasele lungi ale femeilor
cineva șoptește întruna
a fi a fi a fi a fi a fi a fi a fi
asemenea unor baloane de săpun
tu degeaba încerci să-l convingi că în
spatele crucii se ține un bal
că vine sfîrșitul și nimeni nu își descoperă fața
se face liniște deschizi fereastra
- o gură de aer în vidul acesta
ca un copil rătăcit într-o gară -
arunci cîtiva bănuți în căruciorul paralticului
el e împins din spate însă tot speră că
va cuceri odată lumea cu propriile-i mîini
și o va strînge la piept privești peste ape
o pereche de cîini înghesuie luna
te sperii închizi fereastra
doamne cît de nebun trebuie să fii ...

* * *

în timp ce scrii poemul ai un sentiment ciudat
parcă cineva ți-ar fotografia mîinile
un surghiun al minții ce abia a început să distingă formele
golul imperfect împărțit și dintr-odată se face liniște
marea poartă cu durere în ea
copilul mort al pămîntului

vine femeia cu un cântar pe creștet îți cere
să o dezlegi de uitare felul ei unic
de a evita necunoașterea te incită cine ești tu
și ce leagă scrisul de lucruri?
cu frică privești spre locul de unde ies formele
mișcându-se neclar ca niște pete de grăsime pe lentilă
apoi fugi ... e prea mult pentru cel ce a văzut pînă acum
doar fariseii plimbînd umbra norului pe palme
inscripția laconică: *înainte de a fi pasăre, oul a fost perfect*
aștepți cu îngăduință gîndești scrisul pe propriile-ți mîini
întregul dezbinat de furnici
totuși undeva departe omul devine rațional:
în mintea lui punctul a înghițit carnea.

* * *

după ce termini poemul îl citești
păpușii tale întinsă pe spate
ea ridică frumos un picior
și ți-1 dă să îl săruți
mintea ta închipuie o vitrină în care
dansezi pînă dimineața
un ritual o magie sau arta
de a gîndi împotriva uzanțelor?
ești bun ești rău de cum intri în casă
obiectele se retrag într-un colț
li se usucă limbile de frică
mai tîrziu poezia ta stîrnește furnicile
și le face să umble nebune prin colțul de pîine
a fugit copilul acela ce te pîndea cu evlavie
și pe geamul de care stătuse lipit odinioară
a rămas desenată în abur o inimă
într-un tîrziu vine femeia
își înmoaie degetul în paharul cu apă și pleacă
nici foșnet de rochie nici parfum
doar imaginea ei ieșind din spațiu
pe o fereastră imaginară
e liniștită apa ca un somn cu fața spre răsărit
scrii și visezi visezi și scrii
ce altceva mai neîndurător poți face?
e noapte cocoșul calcă pe șipcile gardului
cu grația unui orator beat
o indiferență nobilă
în ochii tăi tîrziu când termini poemul

și toți caută înnebuniți
creionul cu care l-ai scris

Prin volumul antologic „Ochiul din palmă”, tipărit la editura Mirador, din Arad, în 2020, poetul Costel Strancu ne arată drumul parcurs de un adevărat poet. Fără nicio îndoială, nu exagerez când spun că în acest moment Costel Stancu este cea mai importantă voce poetică din Banat și talentul său a depășit granițele provinciale, devenind un nume cunoscut în poezia contemporană.

Costel Stancu mai are un atu. A învins moartea. O boală grea l-a dus la granița dintre viață și moarte. Primind a doua șansă, scrisul lui a primit puteri peste fire și fiecare carte a însemnat un urcuș către locul pe care îl merită cu prisosință.

Nicolae Toma

Prozator, poet, critic literar, jurnalist de investigație, editorialist
Membru al Uniunii Ziaristilor Profesioniști din România